

Firea noastră nu poate fi exprimată în cuvinte...

MARGOT LIVESEY

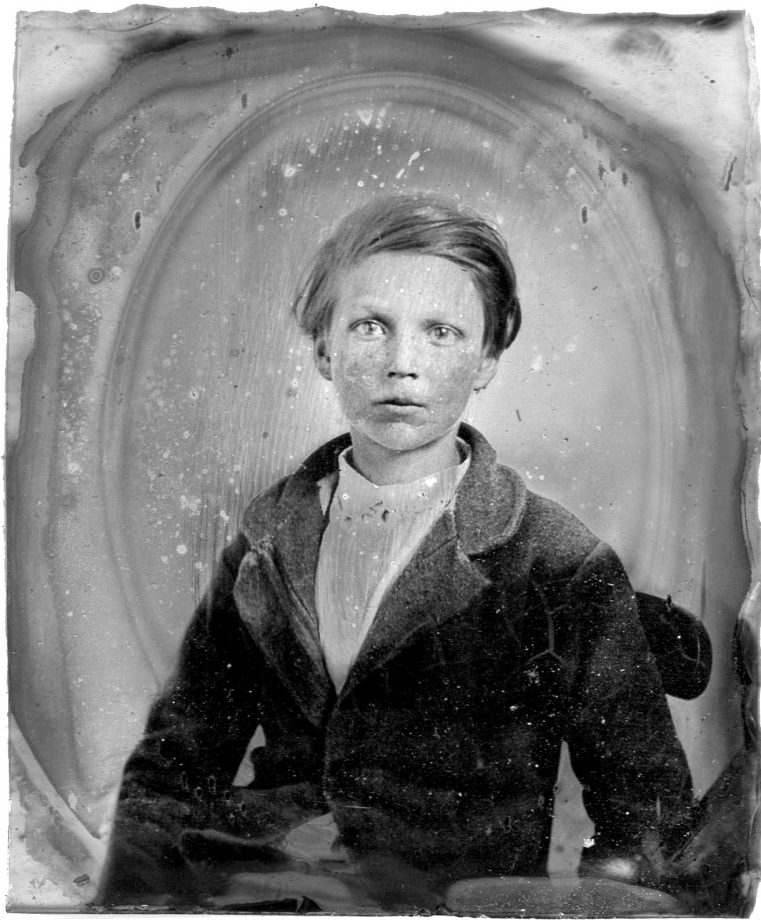
Eva mută mobilă

*Rămas-bun, eu o să plec
Și-o să te las o vreme.
Dar oriunde m-aș duce, mă întorc,
De-ar fi să merg o lume.*

*O lume întreagă, scumpa mea iubită,
O lume și-un pământ.
Topească-se piatra și marea să ardă
De nu mă vezi venind.*

*Întoarce-te, iubite scump,
Și stai puțin cu mine.
Căci n-am avut pe-acest pământ
Prieten mai adevărat ca tine.*

*ANONIM
Rămas-bun*

UNU

Ca să-l caut, am părăsit Itaca.

FRANÇOIS FÉNELON

Peripețiile lui Telemah, 1699

Din *Curierul de Boneville*, 27 aprilie 1858

Un băiat de zece ani dintr-un sat de lângă Boneville mergea de curând spre casa lui aflată în apropierea unui stejar mare, când a izbucnit o furtună puternică. Băiatul s-a refugiat sub copac cu numai câteva clipe înainte ca acesta să fie lovit de un fulger care l-a trântit pe băiat la pământ ca mort, cu hainele afumate și pline cenușă. Totuși, norocul i-a zâmbit copilului în ziua aceea, căci istețul lui tată, care asistase la întâmplare, a reușit să-l readucă la viață cu ajutorul foalelor de la un cămin. Copilul a scăpat nevătămat din această întâmplare, dar cu o amintire specială: pe spate i-a rămas imprimată imaginea copacului! Acest „dagherotip prin fulger” este unul dintre mai multe cazuri asemănătoare documentate în ultimii ani și reprezintă o altă extraordinară curiozitate științifică.

I

Întâlnirea mea cu fulgerul l-a inspirat pe Pa să se dedice științei fotografice și așa a început totul.

Pa a avut mereu o curiozitate naturală pentru fotografie, căci se trăgea din Scoția, unde această artă era înfloritoare. S-a ocupat scurtă vreme de dagherotipuri, înainte să se stabilească în Ohio, o regiune bogată în izvoare sărate (din care provine bromul, un element esențial în procesul de dezvoltare). Însă dagherotipia era o afacere costisitoare care aducea foarte puțin profit, iar Pa nu avea mijloacele necesare să continue cu ea. „Oamenii nu au bani pentru suveniruri delicate“, considera el. De aceea s-a făcut cizmar. „Oamenii au mereu nevoie de ghete“, spunea. Specialitatea lui Pa erau cizmele din piele granulată, înalte până la jumătatea gambei, cărora le adăuga în toc (la călcâi) un compartiment secret unde puteai să-ți ții tutunul sau un briceag. Această înlesnire era foarte dorită de clienți, așa că ne descurcam binișor din comenzile de cizme. Pa lucra în șopronul de lângă hambar și o dată pe lună se ducea la Boneville cu căruța plină de cizme trasă de Catâr, câțarul nostru.

După ce fulgerul mi-a imprimat pe spate imaginea stejarului, Pa și-a întors din nou atenția asupra științei fotografice. Avea convingerea că imaginea apăruse pe pielea mea drept consecință a acelorași reacții chimice ca în cazul fotografiilor. „Corpul omenesc“, mi-a spus el în timp ce-l priveam cum amestecă chimicale care miroseau a ouă clocite și a oțet de cidru, „este un vas plin de substanțe misterioase și se supune acelorași legi ale fizicii ca orice altceva din univers. Dacă o imagine poate fi păstrată ca urmare a acțiunii luminii asupra corpului tău, aceeași acțiune poate păstra imaginea și pe hârtie.“ Din acest motiv nu-l mai interesau dagherotipurile, ci o nouă formă de fotografie, care folosea hârtie înmuiată într-o soluție de fier și sare pe care să transfere, cu ajutorul luminii solare, o imagine pozitivă a negativului de pe sticlă.

Pa a ajuns să stăpânească repede noua știință și a devenit un practicant foarte respectat al așa-numitei „tehnică cu colodiu“, o formă de artă rar întâlnită prin părțile noastre. Era un domeniu îndrăzneț, care necesita multe experimente și avea drept rezultat fotografii uimitor de frumoase. „Ferrotipurile“, cum le numea tata, nu aveau precizia dagherotipurilor, dar erau pline de umbre subtile care le făceau să semene cu desenul în cărbune. Pa folosea o formulă proprie pentru revelator – aici intervenea bromul –, pentru care a cerut brevet înainte să-și deschidă studio în Boneville, nu departe de tribunal. Portretele lui pe hârtie impregnată cu fier au început imediat să facă furori prin partea locului,

PONEI

nu numai pentru că erau infinit mai ieftine decât dagherotipurile, ci și fiindcă puteau fi reproduse de nenumărate ori de pe un singur negativ. Ca să le facă și mai atrăgătoare – și pentru o taxă suplimentară –, Pa le ungea cu un amestec de albuș de ou și pigment colorat, care le dădea o extraordinară asemănare cu realitatea. Veneau oameni din toate locurile ca să li se facă portretul. O doamnă elegantă a călătorit pentru o ședință foto tocmai din Akron. Eu îl ajutam pe Pa în studio, potriveam lumina de sus și curățam plăcile de expunere din sticlă. De câteva ori, Pa m-a lăsat chiar să lustruiesc noile plăci din alamă, care reprezentaseră o investiție majoră pentru afacerea lui și aveau nevoie să fie manevrate cu mare grijă. Atât de mult ni se schimbase soarta lui Pa și mie, încât el se gândea chiar să-și vândă de tot afacerea de cizmar, întrucât spunea că preferă mai degrabă „mirosul amestecului de soluții decât duhoarea picioarelor omenești“.

În acel moment ne-a schimbat viețile definitiv vizita dinaintea zorilor pe care ne-au făcut-o trei călăreți și un ponei cu față albă.

2

Mittenwool m-a trezit în noaptea aceea din somnul meu adânc.

— Silas, scoală-te imediat. Vin încoace niște călăreți, a zis el.

Aș minți dacă aș spune că am sărit imediat în picioare la îndemnul lui insistent. N-am făcut asta. Doar am mormăit ceva și m-am întors pe partea cealaltă. Atunci, Mittenwool m-a înghiontit zdravăn, ceea ce nu-i lucru ușor pentru el. Duhurile nu se mișcă ușor prin lumea materială.

— Lasă-mă să dorm, i-am răspuns eu morocănos.

În clipa aceea l-am auzit pe Argos urlând jos de parcă văzuse un strigoi și pe Pa armându-și pușca. M-am uitat pe ferestruica de lângă pat, dar era beznă neagră și n-am văzut nimic.

— Sunt trei, a zis Mittenwool, uitându-se peste umărul meu pe același geam.

— Pa? am strigat eu și am dat năvală jos din pod.

El era pregătit, cu cizmele în picioare, se uita pe fereastră din față.

— Stai la fereală, Silas, m-a prevenit.

— Să aprind lampa?

— Nu. I-ai văzut pe geam? Câți sunt? m-a întrebat el.

— Nu i-am văzut cu ochii mei, dar Mittenwool spune că sunt trei.

— Cu pistoalele scoase, a adăugat Mittenwool.

— Au pistoalele scoase, am zis eu. Ce vor, Pa?

Pa n-a răspuns. Auzeam galopul apropiindu-se de noi. Pa a crăpat ușa de la intrare, cu pușca pregătită. Și-a tras haina pe el și s-a întors să se uite la mine.

— Să nu ieși afară, Silas. Indiferent ce s-ar întâmpla, a zis tata cu voce aspră. Dacă sunt probleme, dă fuga acasă la Havelock. Prin spate, peste câmp. Mă auzi?

PONEI

— Dar nu te duci nici tu afară, da?

— Ține-l pe Argos, a răspuns el. Nu-l lăsa să iasă.

L-am apucat pe Argos de zgardă.

— Nu te duci nici tu afară, da? am întrebat eu iarăși, speriat.

N-a stat să-mi răspundă, a deschis ușa și s-a aventurat pe verandă, cu pușca îndreptată spre călăreții care se apropiau. Era un om curajos tata.

L-am tras pe Argos mai aproape, m-am furișat spre ferestra din față și m-am uitat afară. I-am văzut pe bărbați înaintând. Trei călăreți, exact cum spusese Mittenwool. În spatele unuia dintre ei venea legat încă un cal, un uriaș armăsar negru de luptă, iar lângă el, poneiul cu fața albă ca osul.

Când s-au apropiat de casă, călăreții au încetinit, din respect pentru pușca lui Pa. Conducătorul celor trei, un bărbat cu pelerină galbenă, a ridicat brațele în aer într-un gest de pace și și-a oprit armăsarul de tot.

— Stai ușor, i-a spus el lui Pa, la nici doisprezece metri de verandă. Poți lăsa arma jos, domnule. Vin cu gânduri pașnice.

— Lăsați voi armele mai întâi, a răspuns Pa, cu pușca la umăr.

— Arma mea?

Bărbatul s-a uitat teatral la mâinile lui goale, apoi în stânga și în dreapta, prefăcându-se că abia atunci vedea armele scoase ale tovarășilor săi.

— Lăsați armele, băieți! Faceți o impresie greșită.

S-a întors înapoi spre Pa.

— Îmi cer iertare. N-au intenții rele. Forța obișnuinței.

— Cine sunteți? a zis Pa.

— Tu ești Mac Boat?

Tata a clătinat din cap.

— Cine sunteți? Dați năvală aici în toiul nopții.

Bărbatul cu pelerină galbenă nu părea să se teamă deloc de arma lui Pa. Nu-l vedeam bine pe întuneric, dar mi s-a părut mai scund ca tata – Pa era unul dintre cei mai înalți bărbați din Boneville. Și mai tânăr. Purta pălărie, ca domnii, dar nu era domn, din câte vedeam eu. Părea bandit. Cu barbă ascuțită.

— Hai, hai, nu te enerva, a zis el cu glas melodios. Băieții mei și cu mine voiam să ajungem pe la răsărit, dar am mers mai repede decât ne așteptam. Eu sunt Rufe Jones, iar ei sunt Seb și Eben Morton. Nu încerca să-i deosebești, e imposibil.

Abia atunci am observat că cei doi bărbați mătăhăloși semănau leit și purtau meloane identice, cu borurile trase jos peste fețele rotunde ca luna.

— Am venit cu o propunere interesantă din partea șefului nostru, Roscoe Ollerenshaw. Ai auzit de el, nu mă îndoiesc.

Pa n-a răspuns.

— Ei bine, domnul Ollerenshaw te cunoaște pe tine, Mac Boat, a continuat Rufe Jones.

— Cine-i Mac Boat? m-a întrebat în șoaptă Mittenwool.

PONEI

— Nu cunosc niciun Mac Boat, a zis Pa din spatele puștii. Pe mine mă cheamă Martin Bird.

— Sigur că da, a răspuns repede Rufe Jones, încuviințând. Martin Bird, fotograf. Domnul Ollerenshaw îți cunoaște bine activitatea! De asta suntem noi aici, să știi. Vrea să discute cu tine o propunere de afaceri. Am bătut drum lung ca să vorbim cu tine. Putem intra puțin? Am călărit toată noaptea. Mi-au înghețat oasele.

Și-a ridicat gulerul pelerinei ca să ilustreze cele spuse.

— Dacă vreți să discutați afaceri cu mine, veniți ziua pe lumină la studio, ca oamenii civilizați, a zis Pa.

— De ce-mi vorbești pe tonul ăsta? a întrebat Rufe Jones, parcă nedumerit. Natura afacerii noastre cere discreție, atâta tot. Nu vă vrem răul, nici ție, nici băiatului tău, Silas. E cel care se uită pe furiș de la fereastra din spatele tău, corect?

Am înghițit un nod, de ce să mint, și mi-am tras capul înapoi de la geam. Mittenwool, care era în urma mea, m-a înghiontit să mă aplec mai tare.

— Aveți cinci secunde să plecați de pe proprietatea mea, i-a avertizat Pa, și mi-am dat seama din glasul lui că vorbea serios.

Pesemne că Rufe Jones n-a auzit tonul amenințător din vorbele tatei, pentru că a râs.

— Hai, hai, nu te oțărî. Eu nu-s decât un mesager! a răspuns el calm. Domnul Ollerenshaw ne-a trimis după tine și asta facem. Așa cum am spus, nu-ți vrea răul. De fapt, vrea să te ajute. M-a pus să-ți zic că sunt mulți bani în joc

pentru tine. „O mică avere“, exact astea-au fost cuvintele lui. Pentru foarte puțin deranj din partea ta. Doar o săptămână de muncă și te faci om bogat. Ți-am adus până și cal de călărit! Unul mare și frumos pentru tine și unul micuț și drăguț pentru băiatul tău. Domnul Ollerenshaw e mare colecționar de cai, ar trebui să consideri o onoare faptul că vă lasă să-i călăriți armăsarii de rasă.

— Nu mă interesează. Mai aveți trei secunde să plecați, a răspuns tata. Două...

— Bine, bine, a zis Rufe Jones fluturând mâinile prin aer. Plecăm. Nu te îngrijora! Hai, băieți.

A tras de căpăstru și s-a întors cu spatele, la fel ca frații gemeni, învârtind după ei și cei doi cai fără călăreți. Au început să pășească încet în noapte, îndepărtându-se de casă. După câțiva pași, Rufe Jones s-a oprit. A întins brațele în lături, ca un crucifix, să arate că era în continuare neînarmat. Pe urmă s-a uitat peste umăr la Pa.

— Ne întoarcem mâine, a zis el, cu mult mai mulți oameni. Domnul Ollerenshaw nu se dă bătut ușor, dacă vrei să știi. În noaptea asta am venit pașnic, dar nu-ți pot promite că mâine va fi la fel. Domnul Ollerenshaw vrea să obțină ce vrea el.

— Îl anunț pe șerif, l-a prevenit Pa.

— Chiar așa, domnule *Boat*? a zis Rufe Jones.

Glasul lui suna mai amenințător acum. Nu mai era melodios, ca înainte.

— Mă cheamă Bird, a răspuns Pa.

PONEI

— Exact. Martin Bird, fotograful din Boneville, care locuiește la dracu' în praznic împreună cu fiul lui, Silas *Bird*.

— Obișnuiește-te cu asta, a zis supărat Pa.

— Bine, a răspuns Rufe Jones, dar n-a dat pinteni calului.

Eu urmăream totul cu respirația tăiată și cu Mittenwool chiar lângă mine. Au trecut câteva secunde. Nimeni nu s-a mișcat și nici n-a scos vreo vorbă.

3

— Uite care-i problema, a zis Rufe Jones, tot cu brațele întinse.

Îi reapăruse trilul din voce.

— Pentru noi e o durere de cap să batem atâta drum înapoi peste câmpuri și prin păduri, numai ca să ne întoarcem mâine cu încă doisprezece oameni înarmați până-n dinți. Doar cerul știe ce se poate întâmpla cu atâtea pistoale îndreptate în toate direcțiile. Știi cum merge treaba. Se petrec tragedii. Dacă vii cu noi în noaptea asta, domnule Boat, putem evita poveștile urâte.

A întors mâinile cu palmele în sus.

— Hai să n-o mai lungim, a continuat el. Tu și băiatul tău veți merge frumușel cu noi pe caiiăștia grozavi. Într-o săptămână vă aducem înapoi. Așa-ți promite solemn șeful însuși. Apropo, mi-a spus mă exprim exact așa. Să folosesc

cuvântul „solemn“. Haide, Mac Boat, asta-i pentru tine o propunere bună de afaceri. Ce zici?

L-am văzut pe Pa că-și încleștează maxilarul, cu pușca îndreptată încă spre bărbat și cu degetul tot pe trăgaci. Nu-i cunoșteam expresia din momentul ăla. Nu i-am recunoscut liniile încordate ale corpului.

— Eu nu sunt Mac Boat, a zis el rar. Sunt Martin Bird.

— Da, sigur, domnul *Bird!* Scuzele mele, a răspuns rânjind Rufe Jones. Indiferent cum te-o chema, ce spui? Hai să evităm orice neplăcere. Lasă pușca jos și vino cu noi. Numai o săptămână. Și te întorci bogat.

Pa a șovăit încă o clipă lungă. Mi s-a părut că timpul tot s-a concentrat în acel moment. Și, cumva, chiar așa a fost, pentru că în clipa aceea mi s-a schimbat viața pentru totdeauna. Pa a coborât pușca.

— Ce face? i-am șoptit eu lui Mittenwool.

Brusc, eram mai speriat decât îmi aminteam să fi fost vreodată. Ca și cum mi se oprise inima în loc. Parcă își ținea răsuflarea întreaga lume.

— Bine, vin cu voi, a zis Pa încet, spărgând tăcerea nopții ca un trăsnet. Dar numai dacă nu-l amestecați pe băiatul meu. El rămâne aici, teafăr și nevătămat. Nu va sufla nimănui o vorbă despre asta. Oricum nu vine nimeni până aici. Mă întorc într-o săptămână. Spui că Ollerenshaw a promis solemn. Nicio zi în plus.

— Hmm, nu știu ce să zic, a mormăit Rufe Jones, clătinând din cap. Domnul Rufe Jones a zis să mă întorc cu amândoi. A fost foarte clar în privința asta.

PONEI

— Așa cum am spus, a zis Pa cu voce hotărâtă, ăsta-i singurul mod în care merg pașnic cu voi în noaptea asta. Altfel, chiar că va deveni o treabă *neplăcută*, fie aici și-acum, fie când mai veniți. Sunt țintaș bun. Nu mă pune la încercare.

Rufe Jones și-a scos pălăria și și-a frecat fruntea. S-a uitat la tovarășii lui, dar ei n-au spus nimic, sau poate doar au ridicat din umeri. Greu vedeai ceva în bezna aceea, în afară de fețele lor plate și palide.

— Bine, bine, să rămânem pașnici, s-a declarat de acord Rufe Jones. Vii numai tu. Dar plecăm chiar acum. Aruncă pușca. Să terminăm cu asta.

— O primești când ajungem în pădure. Nu mai devreme.

— Bine, hai să mergem.

Pa a încuviințat din cap.

— Îmi iau lucrurile, a zis el.

— A, nu! N-am chef de șmecherii, a replicat repede Rufe Jones. Pornim acum, călare! Te urci pe cal și plecăm în clipa *asta*, altfel înțelegerea cade!

— Nu, Pa! am strigat eu și am năvălit spre ușă.

Pa s-a întors spre mine cu expresia aceea pe care, cum am mai spus, n-o cunoșteam. De parcă l-ar fi văzut pe dracul. M-a speriat fața lui. A mijit ochii până au ajuns doar niște crăpături.

— Stai înăuntru, Silas, a poruncit el, îndreptând degetul spre mine.

Vorbea atât de aspru, încât m-am oprit în drum spre ușă. Nu-mi vorbise niciodată așa.

R.J. PALACIO

— N-o să pățesc nimic. Dar tu să nu pleci de-acasă. Orice s-ar întâmpla. Mă întorc într-o săptămână. Ai destulă mâncare până atunci. O să te descurci. M-ai auzit?

N-am spus nimic. N-aș fi putut spune nimic nici dacă încercam.

— M-ai auzit, Silas? a zis el mai tare.

— Dar, Pa... am zis eu rugător, cu vocea tremurând.

— Așa trebuie să fie, a răspuns el. Ești la adăpost aici. Ne vedem peste o săptămână. Nicio zi mai târziu. Hai, intră înapoi în casă, repede.

Am făcut cum mi-a spus.

El s-a dus spre calul negru uriaș, l-a încălecat și, fără să-mi mai arunce nici măcar o privire, l-a întors și a pornit în galop. Peste câteva clipe, a dispărut împreună cu ceilalți călăreți în întinderea nopții.

Așa a intrat tata în slujba unui grup notoriu de falsificatori, deși eu nu știam asta în acel moment.

4

N-aș putea spune cât am stat pe verandă, uitându-mă la culmea dealului după care dispăruse tata.

— Vino să stai jos, a zis blând Mittenwool.

Am scuturat din cap. Îmi era frică să-mi desprind privirea de punctul acela din zare unde se făcuse nevăzut Pa, temându-mă că, dacă-l scăpam din vedere, nu l-aș mai fi

PONEI

putut regăsi. Câmpurile din jurul casei noastre sunt plate în toate direcțiile în afara aceluși deal care se ridică blând spre est ca pe urmă să coboare povârniț spre pădure, o încâlceală de copaci bătrâni înconjurată de un desigur de carpeni prin care nu poate răzbi nici căruța cea mai mică. Cel puțin așa se spunea.

— Vino să stai jos, a repetat Mittenwool. Nu putem face nimic acum. Trebuie doar să așteptăm. O să se întoarcă peste o săptămână.

— Și dacă nu se întoarce? am șoptit eu și mi s-au rostogolit lacrimi pe obraji.

— Va veni, Silas. Pa știe ce face.

— Ce vor de la el? Cine e domnul Oscar Ren-nu-știu-cum? Cine e omul pe care-l cheamă Mac Boat? Nu înțeleg nimic din ce tocmai s-a întâmplat.

— Sunt sigur că o să-ți explice Pa când se întoarce. Trebuie numai să aștepti.

— O săptămână întreagă!

Lacrimile îmi încețoșaseră deja vederea, într-atât încât nu mai zăream locul unde dispăruse Pa.

— O săptămână întreagă!

M-am întors spre Mittenwool. Stătea lângă masă, aplecat în față, cu coatele pe genunchi. Arăta părăsit, oricât încerca să ascundă asta.

— O să te descurci, Silas, a zis el încrezător. Voi fi lângă tine. La fel și Argos. Îți ținem companie. O să fie bine. Pa o să se întoarcă mai repede decât crezi.